

A két Lotti

1. Beszéljétek meg!

Ismeri már valaki ezt a regényt? Honnan?

Aki ismeri, a következő kérdésnél csak akkor kapcsolódjon be, ha a többiek már elmondták a véleményüket! Arra különösen figyeljétek, hogy ne mondjátok el, mi lesz a történet vége! Sokkal érdekesebb úgy olvasni, hogy ezt mindenki maga olvassa el.

Milyen nemzetiségűek lehetnek a lányok?

Egyből összebarátkoznak-e a hasonmások?

Miért magyarázhatják egymásnak ilyen részletesen a szokásaikat?

Mi vehette rá őket erre a félelmetes kalandra?

2. Páros feladat: Készítsétek fel egymást egy otthoni szerepcserére! (A másik menne ma haza helyettetek.) Felváltva adjatok tanácsokat, hogy mire figyeljen, a másik, s kit kell ismernie! Kérdésekkel próbáljátok annyira pontosítani az útmutatást, hogy jól megértsétek!

3. Fogalmazás feladat: Írd le minél több olyan szokásodat, amelyre egy hasonmásodnak nagyon kellene figyelnie, hogy le ne lepleződjön! Legyen benne otthoni, iskolai, s más olyan helyhez kapcsolódó szokásod is, ahová rendszeresen szoktál menni!

A búzaszem

1. Gyűjts a meséből a füzetedbe olyan szókapcsolatokat, amelyekkel többször is találkoztál már más mesében!

2. Húzd alá testvérenként különböző színekkel a szövegben, hogy mit kaptak örökségül a fiúk, s annak mi lett a sorsa! Foglald ezt össze egy-egy mondatban a füzetedbe!

legnagyobb: **sárga**

középső: **piros**

legkisebb: **kék**

3. Csoportos feladat: Beszéljétek meg, hogy az örökségek sorsát hogyan lehetne rajzban jól ábrázolni! Osszátok ki egymás között a témákat, és rajzlapra rajzoljátok meg! Címnek használjátok az alábbiakat:

a segítség boldogsága	a megújuló élet	a holt arany
a elmálló kövek	a hamis melegség	a munka öröme

4. Borítékos feladat: Rakd sorrendbe a 1. borítékban található összefoglaló mondatokat! Keresd meg hozzájuk a szürke párjukat! Forgasd le a mondatokat! Olvasd végig figyelmesen a maradékot! Mit lehet megfigyelni?

A történetek ilyen rövid leírását nevezzük **vázlatnak**. Ilyenkor nem mondatokat írunk, csak szavakat, szókapcsolatokat. Olyanokat, amelyeknek a segítségével könnyen felidézhetjük a történetet.

5. Húzd alá a szövegben azokat a részleteket, amelyek szerinted nagyon fontosak a történet szempontjából!

6. Páros feladat: A vázlat alapján meséljétek el egymásnak a történetet. Felváltva idézzétek fel, vázlatpontonként váltsatok! Az egyik meséljen, a másik kövesse a szövegben! A végén társad egészítse ki a vázlatponthoz tartozó részt az esetleg kimaradó fontos részletekkel. Ha elsőre nem sikerült jól, akkor ismételjétek meg úgy, hogy a másik kezd!

7. Beszéljétek meg! Miért nem a legkisebbnek adta oda az apjuk a többi vagyonát is, ha sejtette, mi lesz a vége? Hol fordult majdnem rosszra a történet? Milyen tanulságokat sugall a mese?

8. Írd le emlékezetből a mese vázlatát a füzetedbe! Nem fontos, hogy pont ugyanazt írd, ami a borítékos feladatban szerepelt. Arra ügyelj, hogy vázlatod segítségével jól fel tudd idézni a történetet. Páros feladatként beszéljétek meg a vázlatot!

„Jól van, apjuk!”

1. a) Mit jelent? Amire emlékszel, annak egyből írd le a jelentését, amiben nem vagy biztos, annak előbb nézz előbb utána lexikonban, értelmező szótárban!

- zsúptetős _____
- lókupec _____
- ánglius _____
- véka _____
- meszelt _____
- zsugori _____
- marhahajcsár _____
- koma _____
- fölös _____

b) Hogyan szerepelnek a szövegben az alábbi kifejezések? Írd melléjük! Írd le még másképpen is, ha tudod!

formás		
elhatározta		
eltékozol		
rozzant		
füvesedik		

2. Egészítsd ki az összefoglalás mondatait! A bevezetést és fogalmazd meg önállóan!

Elindult az öregember reggel a _____.

Út közben elcserélte a _____ egy _____.

Megtetszett neki egy _____, ezért arra cserélte a _____.

Rácsodálkozott egy _____, s elcserélte a _____.

A _____ egy _____ adta oda.

A kocsmában elmesélte a _____ a hitetlenkedő vendégeknek. _____

_____ velük, hogy otthon nem lesz _____ a cseréi miatt.

3. Felelj a kérdésekre a füzetedben! Úgy fogalmazz, hogy a válaszok a kérdés ismerete nélkül is értelmesek legyenek!

- a) Miért gondolta előnyösnek az öregember a cseréket?
- b) Miért kísérték haza az öreget az angolok?
- c) Mi jellemezte a két öreg kapcsolatát, amitől ilyen jó véget ért a történet?
- d) Mi köze van a libának a Márton naphoz?

4. Melyik szereplő, mikor gondolhatta az alábbiakat?

Ki?

Mikor?

Jó csere volt, s még a vásárba sem kellett elmennem.

_____

_____

Ez az ember nem normális, de nem baj, én jól járok.

_____

_____

Ez egy jó fogadás. Végre egy kis izgalom.

_____

_____

Most majd megmutatom a zsigori szomszédasszonynak! Leesik az álla.

Nem lenne tisztességes egy hordónyi, elég nekünk egy vékával is.

---

5. Beszéljétek meg! Mi a véleményetek a két öreg közötti kapcsolatról? Régen a férfi a család feje volt. Az asszony, mint ebben a mesében is, feltétlen bizalommal tartozott férjének. Cserébe a férfi a döntéseinél próbált kedvezni neki. Ma már ez nem így van: a férj és a feleség egyenrangú társak. Közösen döntenek az élet fontos dolgaiban. Továbbra is nagyon fontos viszont, hogy megbízzanak egymásban.

6. Csoportos fogalmazási feladat: Írjatok láncmeséléssel a mese alapján egy mai történetet, amelyikben apjuk egy autóval indul el otthonról. Ügyeljetek a cserék indoklására!

7. Rajzold le a bevezető alapján az öregek házát! Jelöld piros nyilakkal a szövegben szereplő részletek sorrendjét! Mit lehet megfigyelni? Mi a haladás iránya?

8. Keress képeket egy mai cseresorozathoz!

Egy véka tudomány

1. Írd ki a füzetedbe a szereplőket!

2. Csoportos feladat:

Találjatok ki a szöveghez bevezetést!

Ha már olvasta, ismeri valaki közületek, ne kapcsolódjon be a munkába, csak figyeljen!

Hasonlítsátok össze a bevezetéseket, ha elkészültek!

Mi egyezik meg, s melyek a különbségek?

Vannak-e ellentmondások?

Ha ismeri valaki a regényt, akkor attól miben térnek el a ti változataitok?

3. Csoportos feladat:

Olvassátok fel a vitát hangjátékszerűen!

Osszátok ki a szerepeket, s mindenki húzza alá azokat a részeket, amelyeket olvasni fog.

Ha többen vagytok a csoportban, mint a szereplők, akkor egy szerepet olvashatnak egyszerre ketten is.

Mesélő nem kell. A könyveitek cserélgetésével újra olvashatjátok a vitát más szereposztásban is.

4. Kinek mi volt a véleménye a tanulással kapcsolatban?

Jelöld azonos színekkel a szereplőt s véleményeit!

tanuljon franciául
irodalommal foglalkozzon
mániája legyen
püspöknek tanuljon
marhát felvágni tanuljon meg
állatok gyűjtését gyakorolja
tanítsa George
az érdeklődését kell ébreszteni

Leslie

mama

Margó

Larry

lőni kellene tanulnia

táncolni tanuljon

vitórláznia tudjon

kellene valamit tanulnia

később is ráér

matematikát tanuljon

csiszolja a helyesírását

olvasni már tud

5. Beszéljétek meg! Milyen viszonyban lehetnek a szereplők? Próbáljátok őket a véleményeik alapján életkori sorrendbe rendezni! A ti tanulóitokról, különóráitokról kerekedett már otthon vita?

6. Csoportos feladat: Találjátok ki egy mai családi vitahelyzetet a gyerek tanulásáról! (Például járjon-e sportolni, milyen hangszeren tanuljon, átírássák-e egy nehezebb iskolába?)

Osszatok szerepeket (apa, anya, nagymama, stb.), készítsetek kitűzhető, vagy a szereplő elé helyezhető szerepkártyákat.

Írjátok össze a füzetetekbe, hogy milyen javaslataitok, ötleteitek lehetnének a saját szerepek szerint. Milyen érvek szólnak ezek mellett? Egyedül dolgozzatok, még ne mondjátok el a többieknek!

Az egyik szereplő kezdje a játékot azzal, hogy felveti a családi tanácson a megbeszélendő problémát! Előre megbeszélhetitek, hogy ki kezd, és mi mindent mondjon. Folytassátok le a vitát, s közben mondjátok csak el az ötleteiteket!

Zrínyi Ilona

1. Hogyan szerepelnek a szövegben az alábbiak?

A házastárs édesanyja: _____

A helyiségek mennyezete: _____

Egy katolikus szerzetesrend: _____

2. Keresd ki a szövegben és húzd alá a középső oszlopban található kifejezéseket! Mit jelentenek? Színezd azonos színűre, majd kösd össze az összetartozókat!

lekonyulnak fülei
nélkülözhetetlen
hatástalanít
alkalmazott
munkás

lefülel
Munkács
magas lélek
fontos

fél kilogrammos
kihallgat
vár
nagy lelkierő
nyúlánk lakos

3. Egészítsd ki a neveket a szöveg alapján! Írd melléjük, hogy milyen kapcsolatban voltak Zrínyi Ilonával!

családnév	keresztnev	kapcsolata Zrínyi Ilonával
	Ferenc	
Frangepán		
	Péter	
Thököly		
	Ilona	
Aspremont		
	Julianna	
II. Rákóczi		

4. Húzd alá a szövegben zölddel Zrínyi Ilona cselekedeteit!

5. Felelj a kérdésekre a füzetedben az emlékezetből!

Ellenőrizd a válaszaidat a szöveg segítségével!

- Mi volt Zrínyi Ilona leghősiesebb cselekedete?
- Mi lehetett a legnagyobb szomorúsága?
- hány rokona szerepel Zrínyi Ilonának a történetben?

6. **Borítékos feladat:** Válogasd szét és rakd sorrendbe a 2. boríték mondatait! Zrínyi Ilona és II. Rákóczi Ferenc életútját találod benne.

7. **Fogalmazás feladat:** Írd le eddigi saját életutadat! Hol és mikor születél, lakóhelyed, szüleid, bölcsődéd, óvodád, iskolád, kedvteléseid, stb. Kiegészítheted egy elképzelt jövővel is!

Zrínyi Ilona és II. Rákóczi Ferenc

1. Mit jelentenek ezek a szavak? Írd le melléjük a jelentésüket, amelyiket nem tudod, nézd meg szótárban, lexikonban!

igen számos _____
 _____
 _____
 zsarnokság _____
 _____
 _____
 sínylődik _____
 _____
 _____
 járom _____
 _____

2. Hogyan szerepelnek ezek a kifejezések a történetben?

véglegesen csatoljuk a birodalomhoz _____
 _____
 a törökök tartottak tőlük _____
 _____
 nem fog esedezni _____
 _____

3. Húzd alá a szövegben Zrínyi Ilona cselekedeteit! Írj ezekről rövid vázlatot a füzetedbe!

4. Írj válaszokat emlékezetből a kérdésekre! Ellenőrizd a munkád a szöveg segítségével!

Kik foglalták vissza Buda várát?
 _____
 _____
 _____
 Mi volt az osztrákok szándéka a felszabadított országgal?
 _____
 _____
 _____
 Mi mindent tudunk meg a szövegből Thököly Imréről?
 _____
 _____
 _____
 Miről volt híres a Zrínyi család?
 _____
 _____
 _____

Zrínyi Ilonának melyik volt a leghősiesebb cselekedete?

Miért irányította egy nő Munkács védelmét?

Mi lehetett a legnagyobb szomorúsága?

Mit kért fiától, amikor elbúcsúztak?

Mi volt a Ferencet nevelő szerzetesek feladata?

---

5. Fogalmazás feladat: Írj a füzetedbe egy választott szereplőről minél több, rá különösen jellemző tulajdonságot!

Rákóczi hazatér

1. a) Mit jelentenek az alábbi fogalmak?

felkelés

---

megtorlatlan

---

zsoldos

---

rebellis

---

viselet

---

b) Fejezd ki egy szóval az alábbi kifejezést!

sikerült egéruat vennie

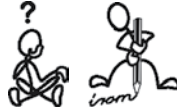

c) **Hogyan szerepelnek az alábbi szavak a szövegben?**
Keresd ki, írd melléjük!

azzal bízták meg _____
 külföldön élt gyerekkorában _____
 felhívást _____

2. Felelj a kérdésekre emlékezetből!

Ellenőrizték párokban a megoldást!

Kik sanyargatták a magyarokat a történetben?

_____
 _____

Miért nem tudott Rákóczi könnyen barátkozni a magyar urakkal?

_____
 _____

Miért került Bercsényi Miklós és Rákóczi jó barátságba?

_____
 _____

Miért került Rákóczi a bécsújhelyi börtönbe?

_____
 _____

Kik bíztatták Rákóczit arra, hogy hazatérjen, és felkelést indítson?

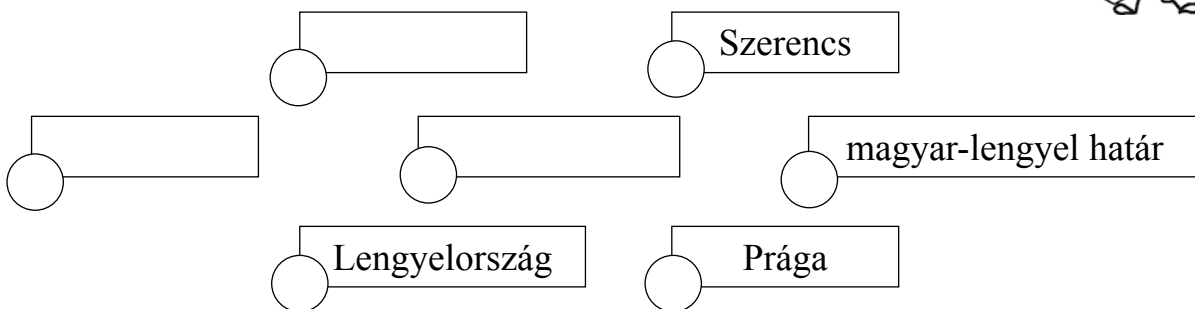
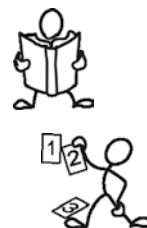
_____
 _____

Mit hirdetett Rákóczi zászlajával?

_____
 _____

3. A történetből követhetjük Rákóczi útját a szabadságharcig.

Először pótold a hiányzó helyszíneket! A történet helyszíneinek sorrendjét jelöld számozással, az útvonalat nyilakkal!

4. Húzd alá a szövegben zölddel Rákóczi tulajdonságait!
Írd le őket a füzetedbe!

5. Beszéljétek meg! Miért lehetett csalódott a bécsi udvar?
Miért volt alkalmas az időpont a szabadságharc elindításához?

6. Keressetek a környezetekben a szereplőkről elnevezett helyeket!
(Például utca neve, iskola neve, más intézmény neve.)

A szamár és az árnyéka

1. Mit jelent a történetben? Keresd ki a szövegből a kiemelt szavakat, s a mondat elolvasása után karikázd be a megfelelő jelentést! Írj a füzetedbe egy mondatot valamelyik kiemelt szóval az osztály életével kapcsolatban!

bérel

bérletet vett	fizetett a használatért	kölcsönadott	bégetett
---------------	-------------------------	--------------	----------

ösztökél

bökdös	összekötöz	rávág	hajt	ösztönöz
--------	------------	-------	------	----------

poroszkál

vágtat	porlad	üget	porzik	baktat
--------	--------	------	--------	--------

dél

égtáj	ebédidő	12 óra	daliás	sarkvidék
-------	---------	--------	--------	-----------

2. Húzd alá a szövegben azt a részt, amelyikben összevesznek a szereplők!

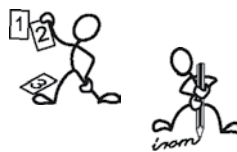
3. **Páros feladat:** Olvassátok fel szerepek szerint hangjátékszerűen a veszekedős párbeszédet! A verekedést zajokkal (pl. taps, ököllel üssetek a tenyeretekbe, csapjatok a combotokra), nyögésekkel, indulatszavakkal (aú, jajj, nesze), szuszogással, stb. oldjátok meg! Ügyeljétek arra, hogy fokozatosan emelkedjenek az indulatok, s a verekedők fulladjanak ki a végére, csendesedjenek el! Egy záró párbeszédrel ki is egészíthetitek a jelenetet.

4. Borítékos feladat:

Rakd sorrendbe a történet szerint a képeket!
Adj címet a képeknek, s ezek segítségével
írd összefoglalót a füzetedbe!

5. Ki és mikor gondolhatta, érezhette az alábbiakat?

Ki?

Mikor?

Fáradt vagyok, meleg van, nem akarok gyalogolni.

Mit képzelsz az alakról? Igazságtalanság!

Engem ne lökdössön senki!

Emelkedik a bot, inkább arrébb megyek.

Ebből sokat okulhatnak.

---

6. Felelj a kérdésekre!

Mi volt a szamár rossz tulajdonsága?

Milyen tájon játszódhat a történet?

Miért veszett össze az utazó a szamár tulajdonosával?

Szerinted kinek volt igaza?

---

7. Igaz vagy hamis? Írd elé! (I, H) Húzd alá a mondatokban a hamis részeket!

	Az utazó és a tulajdonos összevesztek a bérleti díjon.
	A nagyon forró nap végén megálltak kicsit pihenni.
	A tulajdonos és a gazda mindenben előre megállapodtak.
	Először a vita hevében a tulajdonos ütötte meg az utazót.
	A szamár megunt a verekedést, s leheveredett.
	A gazdának volt igaza, mert a bérleti díj nem terjed ki a szamár árnyékára.
	Az utazónak volt igaza, mert ha a szamarat kibérelte, akkor az árnyékához is joga van.
	Mindkettőnek igaza volt.
	Egyiknek sem volt igaza.

8. Kire igaz? Színezd azonos színűre, kösd össze az összetartozókat!

ravasz	a szamár tulajdonosa	kapzsi
verekezős		szófogadatlan
csökönyös	utazó	elcsigázott
összeférhetetlen		nagyvonalú
bölcs		hirtelen haragú
kíváncsi		hiú

9. Beszéljétek meg!

Melyek a mese tanulságai?
Hogyan folytatódhat a történet?

10. Fogalmazás feladat:

Írj a történethez kapcsolódó hirdetést!
Utazó vagy és szamarat akarsz bérelni, vagy gazda vagy,
és szamarat akarsz bérbe adni.

